

Çöp e-posta problemi çözülebilir mi?

Anti-çöp araçları tam bir çözüm sağlayamıyor. Kanun yapıcı ve uygulayıcılar, ülkesel sınırları aşacak uygulamalar getirmekten acizler. Bundan 30 yıl kadar önce bilim adamlarının birbirleriyle ile-

**ÇETİN KAYA
KOÇ**

tişimini sağlamak amacıyla başlayan e-posta iletişimi, 90'lı yılların sonuna doğru altın çağını yaşadı ve son 10 yıldır, kalitesi, güvenilirliği ve kullanılabilirliği her geçen yıl azalarak gözümüzün önünde bir yıldız gibi kayıp gidiyor. Çöp e-posta ve virüs yaratıcılar bir dert, diğer yandan onları engellemek için üretilmiş araçlar ise sorunu gittikçe karmaşık hale getiriyor. En sevmediğim cümlelerden birini söyleyeyim: "E-postanı almadım, herhalde çöp e-posta dosyama gitmiş olmalı."

Onlarca anti-çöp metodu var. Ama hiç biri insan gözü kalitesinde değil. Kriptografide tek başına bir çözüm değil, çünkü o sadece e-posta otantik mi değil mi problemini çözebiliyor. Otantik ama çöp e-posta yaratmak o kadar zor değil (örneğin, benzeri isimler kullanarak).

Çöp e-postayı problemini

çözmenin bir yolu var aslında. O da e-postanın ekonomisini değiştirmek. Şu anda e-postanın yükünü alıcı karşılıyor. Kendisine gelen her e-postayı almak, saklamak ve bakmak zorun-

da olan alıcı. Onun

yerine, ekonomik yükü göndericiye de aktarmak mümkün. Nasıl mı? Çok kolay, gönderici e-postayı hazırlayıp bir sunucuda saklayacak (ve dolayısıyla saklamanın ekonomik yükünü karşılayacak). Ardından, alıcıya kısa bir mesaj gönderip "e-postanız var" diyecek ve mesaj içinde kısa bir URL gönderecek. Alıcı eğer mesajı istiyorsa (önemli olduğunu düşünüyorsa, mesela hanım arkadaşından veya kendi bankasından geliyorsa!), URL'ye dokunup, e-postasını alacak ve okuyacak. Yani klasik e-posta teknolojisi bir "push" teknolojisi, bahsettiğim bu yöntem ise "pull".

Peki bu çöp e-posta problemini çözer mi? Evet, kesinlikle çözer. Uygulamak mümkün mü? Niçin olmasın. Birçok ABD bankası müşterilerine direkt e-posta göndermek yerine, pull teknolojisini uyguluyor zaten.

koc@cryptocode.net